

IMHO in my humble opinion

Medvetandets bandbredd kräver enkla budskap

Världen blir mer och mer komplicerad. Bruksanvisningar till våra elektroniska apparater blir längre och längre. Cybervärlden dränker oss med information. Snart kan vi inte se någon struktur i bruset.

Mitt i detta tilltagande kaos gäller det att formulera enkla budskap; rött är vänster, blått är höger, grönt betyder "kör" och rött betyder "stopp". Den röda rosen står för socialdemokraterna, blåklinten för folkpartiet och den gula maskrosen för miljöpartiet.

Varumärket är ett individualiseringsmedel som måste vara både renodlat i sin utformning och ge bestämda associationer för att fungera väl på en konkurrensutsatt marknad. Eftersom färger står för bestämda associationer, försöker många företag skaffa sig ensamrätt till speciella nyanser eller kombinationer av färger.

Ett exempel är Löfbergs lila som bedriver en medveten kampanj med den lila färgen i sin reklam. Ett annat exempel är Ahlgrens bilar som nyligen stämde konkurrenten Toms-Webes och hävdade skydd för sina godisbilar, inklusive deras färgnyanser och kombination av färger (MD nr 2006:7). Man kan även föreställa sig att IT-bolag som sysslar med bluetooth-teknik skulle vilja annektera den blå färgen för vissa produkter och tjänster eller att begravningsentreprenörer skulle vilja registrera svart som varumärke.

Speciella mönster kan också ge starka associationer till en viss produkt eller firma. I Sverige torde det exempelvis vara omöjligt för någon konkurrent till Hästens Sängar att lansera blårutigt tyg på sängar eller sängtillbehör.

Enkla melodier fungerar också utmärkt som kännetecken. Under kriget använde BBC de första fyra tonerna i Beethovens Ödessymfoni som paussignal. De bildade morsesignalen V för "victory". Nutida exempel är Hemglass-melodin och Nokias telefonsignal.

Utvecklingen mot förenkling är ganska självklar om man inser begränsningarna i det mänskliga medvetandets bandbredd. I läroboken "Physiologie der Menschen" visar professor Manfred Zimmermann att våra sinnesorgan kan ta emot mycket stora mängder information. Ögat sänder minst tio miljoner bit per sekund, medan huden sänder en miljon, smaksinnet kanske tusen, örat hundratusen och luktsinnet hundratusen bit, det vill säga sammanlagt cirka elva miljoner bit per sekund. Vårt medvetande kan emellertid bara ta emot några tiotal bit per sekund. Vi uppfattar således endast en ytterst liten del av den flod av information som strömmar in genom våra sinnesorgan. Nej, fram för enkla budskap och kännetecken.

Jonas Gulliksson

Exklusivt ges ut fyra gånger per år av Ström & Gulliksson och Advokatbyrån Gulliksson

Ansvarig utgivare: Jonas Gulliksson, advokat, styrelseordförande

Produktion: Olle Benner AB
Tryck: Tryckfolket AB
Bild och original: Jan Emzén
Konstverk i huvudet: Bjørn Bjørnholt

Kontakt: Ström & Gulliksson, Marknadsavdelningen, Box 4188, 203 13 Malmö
Tel: 040-757 45 Fax: 040-664 44 69
E-mail: exklusivt@sg.se

Citera oss gärna, men ange källan.

Ström & Gulliksson

intellectual property consulting
www.sg.se

GULLIKSSON
ADVOCATES
www.gulliksson.se

Ström & Gulliksson erbjuder ett komplett utbud av konsulttjänster i syfte att utveckla, skydda, kommersialisera och försvara goda idéer. Vi hanterar hela kedjan av uppdrag inom området intellectual property och kan genom nära samarbete med Advokatbyrån Gulliksson även erbjuda fullständig affärsjuridisk service.

Vi finns i Malmö, Göteborg, Helsingborg, Lund, Ronneby och Stockholm.

Vi ingår i företagsgruppen Arator, som förutom i Sverige finns representerad i Danmark, Norge, Tyskland och USA.

© 2006 Ström & Gulliksson AB

exklusivt

ETT NYHETSBRIV FRÅN STRÖM & GULLIKSSON OCH ADVOKATBYRÅN GULLIKSSON

NR 2/06

Patent under nya attacker

Idag attackeras patent och andra immateriella rättigheter från många olika håll och med tidigare okända metoder. Vid WTO- och G8-möten slåss demonstrerande aktivister med kravallpolis. Men det går inte att lösa folkhälsoproblemen i utvecklingsländerna genom att konfiskera immateriella rättigheter.

Organisationer som Greenpeace, Attac, Läkare utan gränser, Diakonia och människorättsaktivister angriper obalansen i den globaliserade världshandeln. En populär måltavla är de multinationella läkemedelsbolagen. Man menar att deras patent hindrar fattiga människor i utvecklingsländerna från att få tillgång till effektiva mediciner mot folksjukdomarna aids, tbc och malaria. Och det är inte bara miljöaktivister och vänsterrörelser som agerar. Regeringarna i exempelvis Brasilien och Indien för en politik som begränsar möjligheterna att patentera läkemedel.

- Det är en överdriven, orättvis och populistisk argumentation, säger Mats Pärup, Head of Corporate Intellectual Property i läkemedelskoncernen Novartis. Det är, menar han, hög tid för regeringar, politiker

och företag att slå vakt om patentskyddet som en viktig motor för att skapa innovationer. Det måste finnas ekonomiska belöningar för innovatorerna, annars stannar flödet av uppfinningar upp och då får vi inga effektiva nya mediciner mot farliga sjukdomar och hotande epidemier.

Bakgrund – TRIPS-avtalet

1994 undertecknade WTO:s medlemmar det s k TRIPS-avtalet (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) för att effektivt skydda immateriella rättigheter och underlätta multilateral handel. Syftet med avtalet är att garantera en minimistandard för de immateriella rättigheterna i medlemsländerna. Samma regler ska gälla överallt och patentskyddet ska gälla under minst 20 år. Avtalet skulle vara genomfört före

2006, men vissa utvecklingsländer fick en frist till 2016 när det gällde farmaceutiska patent. Tyvärr uppfattar många aktivister TRIPS-avtalet som ett imperialistiskt medel för att skydda industriländernas intressen. Vissa länder försöker också få avtalet omförhandlat så att skyddet för immateriella rättigheter försvagas.

Många oklarheter i nya indiska patentlagen

Indien är ett av de länder som är känt för en omfattande handel med läkemedelskopior. 2005 införde Indien en patentlag för läkemedel som överensstämmer med TRIPS-avtalet. Det saknas emellertid effektivt skydd för läkemedel som redan finns på marknaden. Det är också oklart på vilka villkor tvångslicenser ska kunna ges. Många av bestämmelserna är vagt formulerade och det kommer att ta fem till tio år innan patentinfrång kan beivras eller patent hävas.

Hot om tvångslicenser brasiliansk förhandlingstaktik

Brasilien är mycket stolt över sitt program för att bekämpa aids. Landet har lyckats få ned andelen smittade till 0,57 procent, bl a genom att kostnadsfritt ge medicin till alla sjuka. 1994 började ett statligt bolag producera aidsmedicin och kunde fortsätta med detta genom att utnyttja ett kryphål i den nya patentlag som trädde i kraft 1997. Brasilien hotade att producera kopior av Mercks aidsläkemedel Stocrin och Roches Nelfinavir och lyckades härigenom förhandla sig till 40 – 65 procents lägre priser. Senare har samma taktik använts mot Abbott Laboratories, vilket resulterade i att man fick ner priset på det nya effektiva läkemedlet Kaletra till nästan hälften. I gengäld lovade regeringen att avstå från tvångslicensiering. Vidare kräver det brasilianska läkemedelsverket att patentverket redan innan patentansökningarna blir offentliga översänder dem som bedöms vara patenterbara för granskning. Syftet är att underlätta registreringen av kopior och ge de inhemska tillverkarna tid att starta produktionen. Det brasilianska parlamentet överväger också att införa en lag som förbjuder patent på hiv-/aidsläkemedel.

Inga patent i de minst utvecklade länderna

Läkemedelsföretagen avstår vanligen från att söka patent i de 47 minst utvecklade länder som inte har någon läkemedelsproduktion eftersom man där inte vill förhindra försäljning och distribution av kopior. Enligt Mats Pärup beror det på politiska påtryckningar.

Läkemedelsföretagen söker som regel enbart patent på nya substanser och nya formuleringar i 40 – 80 industristater eller industrialiserade utvecklingsländer. De ansöker vidare om kompletterande patent för diagnoser och processer i ungefär hälften av dessa länder. Skälet är att företagen vill säkerställa sin egen rätt att sälja, utan hinder av andras rättigheter, snarare än att stänga andra ute.

Vid ett möte i Doha i Qatar 2001 sökte man en lösning på problemet att ge tvångslicens för import av läkemedel till de minst utvecklade länderna som saknar möjlighet att själva producera dessa. Efter sega förhandlingar kunde man 2003 enas om hur detta skulle genomföras och samtidigt få försäkringar att inte läkemedlen exporterades vidare.

Argentina, Brasilien och andra utvecklingsländer har nyligen tagit ett initiativ för att urvattna bestämmelserna i TRIPS-avtalet om minimistandarder och hur de ska genomföras. Större hänsyn måste tas, anser dessa stater, till olika länders utvecklingsnivå och till det "allmänna intresset". Ny teknologi måste även effektivt överföras till utvecklingsländerna. Dessa förändringar kan antas bli till nackdel för innehavarna av immateriella rättigheter. Den Argentina-Brasilien-ledda gruppen av länder försöker få en nystart av förhandlingarna och får stöd för detta från Afrika.

Vad säger WHO om patent?

Världshälsoorganisationen WHO publicerade strax före påsk 2006 rapporten från den kommission som utrett förhållandet mellan patentreglerna och möjligheterna att bekämpa tredje världens sjukdomar. Kommissionen konstaterar att för den stora gruppen av läkemedel är patenten inte problemet. 94 procent av läkemedlen på WHO's "Essential medicines list" är nämligen sådana där patentet har gått ut. Därigenom finns tillgång till generiska kopior till lågt pris. Patentsystemet fungerar väl och stimulerar innovationer i de utvecklade västländerna, säger kommissionen. Här säljs 90 procent av alla läkemedel och dessutom betalar staten eller sjukförsäkringen läkemedlen. Man har alltså råd att betala för det kostsamma forsknings- och utvecklingsarbetet.

- Här tjänar patentsystemet sitt huvudändamål att tillhandahålla och sprida tekniken till alla efter en begränsad tid av exklusivitet, kommenterar Jonas Gulliksson.

En patient i ett utvecklingsland måste däremot ur egen ficka betala vad läkemedlet kostar och har inte råd med dyra, men effektivare mediciner. Man bör därför finna ett system där priserna blir väsentligt lägre i utvecklingsländerna utan att detta undergräver patentsystemet.

Det verkliga problemet

- Patent är inte hindret för att ge patienter i utvecklingsländer tillgång till nya effektiva läkemedel, understryker Mats Pärup. Inte heller är tvångslicenser lösningen för att skapa en fungerande marknad för dessa. Byråkrati, korruption, fattigdom, dåligt utbyggt infrastruktur och brister i sjukvården är huvudorsakerna till att patienter i dessa länder inte får tillgång till väsentliga mediciner. Att starta tillverkning av läkemedel under tvångslicens betyder inte att de automatiskt blir tillgängliga.

Hur finansiera nya effektivare läkemedel?

- Först och främst gäller det att skapa goda förutsättningar för fortsatt forskning och utveckling som resulterar i nya effektivare läkemedel, säger Jonas Gulliksson. Den stora frågan är sedan vem som ska finansiera utvecklingen. Det rör sig nämligen om högriskprojekt, där kostnaderna fram till godkänd registrering kan ligga på mellan fem och sju miljarder kronor och där som regel endast 20 procent av projekten leder till kommersiell framgång.

Då de flesta företag inom läkemedelsindustrin är privatägda, blir det privata kapitalet en förutsättning för forskning och utveckling inom området. Patent är garantin för att innovatorerna får ersättning för sitt kostsamma utvecklingsarbete. En lösning av folkhälsoproblem som inte ger tillräckligt tillbaka i form av ekonomisk avkastning på de investeringar som görs, kräver politiska åtgärder. Läkemedel som är nödvändiga för att bekämpa allvarliga epidemier som drabbar de fattiga länderna, skulle exempelvis kunna finansieras av FN, olika stater eller "NGOs".

- Då är det emellertid mycket viktigt att upprätthålla ett effektivt skydd mot återimport till industriländerna. Är detta inte möjligt, kommer troligtvis den forskning och utveckling som bedrivs inom läkemedelsområdet att avstanna som en följd av att riskkapitalet försvinner, avslutar Jonas Gulliksson.

"Patent är inte hindret för att ge patienter i utvecklingsländer tillgång till nya effektiva läkemedel", hävdar Mats Pärup.

Rapporten från WHO's Commission on Intellectual Property Rights, Innovation and Public Health, kan laddas ner på hemsidorna: "www.sg.se" och "www.gulliksson.se"

Nytt medium för uppfinnare

Strukturen kring företaget Science To Market börjar ta form. Företaget, som bildades år 2003, har till syfte att överbrygga gapet mellan vetenskapliga innovationer och deras tänkta marknader. Under 2005 startade företaget en Internetportal där uppfinnare mot en avgift kan publicera sina innovationer och komma i kontakt med finansiärer, entreprenörer och andra uppfinnare. Verktyget är mycket enkelt att använda.

- Science To Market har lanserat ett helt nytt koncept som underlättar kommunikationen mellan olika intressenter. Därmed blir det enklare för innovatörer att kommersialisera uppfinningar, starta nya företag, skaffa fram riskkapital och marknadsföra tekniskt avancerade produkter. Det är också en utmärkt plats för investerare att shoppa nya innovationer som annars kan vara svåra att finna, säger Marie Tenning, en av Ström & Gullikssons patentkonsulter som samarbetar med företagets grundare, Patrik Stolt.

Andra samarbetspartners till Science To Market är Advokatbyrån Gulliksson, NUTEK, Lunds Universitet, Almi, Teknopol, LU Innovation, Chalmers Innovation, Danmarks Tekniske Universitet, Karolinska Innovations, KTH Innovation, Stockholm Innovation & Growth, Umeå Innovation, University of Copenhagen, Uppsala Innovation Centre, Uppsala Universitets Utvecklings AB och Vinnova.

Läs gärna mer på www.sciencetomarket.com eller kontakta Marie Tenning på Ström & Gulliksson alternativt Hans-Anders Odh på Advokatbyrån Gulliksson för mer information.

Ökat engagemang i Connect Skåne

Ström & Gulliksson och Advokatbyrån Gulliksson har under 2006 gått in som huvudpartner respektive företagspartner i Connect Skåne, ett regionalt nätverk i paraplyorganisationen Connect Sverige.

- Patentkonsulterna på Ström & Gulliksson och juristerna på Advokatbyrån Gulliksson arbetar aktivt med att få in ett kommersiellt tänkande i hanteringen av de immateriella rättigheterna, vilket stämmer väl överens med Connects sätt att arbeta, säger Lars Schönbeck, VD på Ström & Gulliksson.

Idén bakom Connect är att genom frivilliga insatser sammanföra entreprenörer med de resurser som behövs för att skapa och utveckla tillväxtföretag i Sverige. Nätverket grundades vid University of California i San Diego och kom till Sverige 1998. Idag finns ett tiotal regionala nätverk i landet.

- För oss som arbetar med morgondagens teknik redan idag känns det oerhört angeläget att få träffa alla entreprenörer och hjälpa till. I många fall är immaterialrättigheterna deras enda tillgång, och vi kan ofta med relativt enkla råd förbättra förutsättningarna för de olika projekten, säger Lars Schönbeck.